

Sladder lønner seg?

FOTO: WAY IMAGES

Å sladre på sjefen eller kolleger kan gi bedre samarbeid på jobben, skriver forskning.no.

Forskere i psykologi ved Vrije Universiteit i Amsterdam har funnet ut at sladring på kolleger kan være lønnsomt. Gjennom flere eksperimenter fant forskerne ut at sladder øker gruppesamarbeidet og reduserer egoistisk atferd. Studien er publisert i Scientific Reports.

– Studien er veldig spennende. Funnet demonstrerer at det å ha mulighet til å håndheve sosiale kontrakter er en avgjørende forutsetning for samarbeid og tillit, forklarer psykolog Mads Nordmo, høyskolelektor ved Handelshøyskolen BI.

Det er en kjent sak at mennesker har en tendens til å samarbeide når de vet at ryktet deres står på spill, ifølge de nederlandske forskerne som ville teste ut om det er sladder eller sanksjoner som innvirker mest på gruppeatferden. De fant at sladder er det billigste virkemidlet.

– Vi anser nok sladder og straff som negativt. Men sladder og straff har ofte følelsesmessig basis i sinne, og sinne er en helt avgjørende følelse for at grupper skal kunne fungere, forklarer høyskolelektor Mads Nordmo til forskning.no.

Sinne motiverer oss til å håndheve brudd på sosiale kontrakter. Dersom denne motivasjonen ikke fantes ville mennesker antakelig ikke håndhevet sosiale kontraktsbrudd like effektivt. Følgelig ville sosiale kontrakter vært meningsløse, og gruppefungering og tillit ville ikke fått grobunn, forklarer han.

– Menneskets evne til å føle og la seg motivere av sinne er en evolusjonær

forutsetning for våre komplekse og sammenvevde samfunn, forklarer Nordmo.

Deltakere i den gruppa som sladret, stolte dessuten mer på sin nye partner i det påfølgende spillet om tillit.

Verken de som bare kunne straffe, eller de som både kunne straffe og sladre fikk noen særlig endring av tillit i det påfølgende spillet.

Funnet føyer seg inn i en lang rekke studier både fra laboratorier og felt. Sladder er også en verdifull kilde til kunnskap om oss selv, har en tidligere studie fra Nederland vist.

– Det viktigste nye bidraget fra disse forskerne, er at muligheten for gratis sladder kan være mer effektivt enn muligheten for økonomisk straff, kommenterer Nordmo.

Men han vil ikke ta til orde for at samfunnet eller arbeidsplasser bør forsøke å dyrke frem mer straff og sladder av den grunn.

Høyskolelektoren understreker at det er forskjell på et forsøk og en ekte arbeidsplass. Han er kritisk til forskernes konklusjon om at sladder er mer effektivt enn straff.

– Selv om forskerne viste at muligheten til å sladre fremmet mest samarbeid og tillit mellom forsøkspersonene, er det usikkert om det vil være mer effektivt enn sanksjoner i det virkelige liv. Slik sett har ikke nødvendigvis slike forsøk ekstern gyldighet, mener Nordmo.

På en arbeidsplass er det mange faktorer som potensielt kan virke mot hverandre. Den psykososiale kostnaden ved å sladre eller baksnakke på en arbeidsplass kan være annerledes enn å sende en advarsel i et anonymisert økonomisk dataspill, forklarer han.

– Derfor kan ikke denne delen av konklusjonen nødvendigvis generaliseres til arbeids- og samfunnsliv uten videre forskning, understreker psykologen.

Kilde: J. Wu mf: Gossip versus Punishment: The efficiency of reputation to promote and maintain cooperation. Scientific Reports. Nr 6, 2016. doi: 10.1038/srep23919

Fosfat bedre for barn

FOTO: WAY IMAGES

Tannkrem med lavt fluorinnhold som kompletteres med fosfat beskytter småbarns tenner bedre mot karies enn vanlig fluortannkrem viser ny forskning. Dette skriver den svenske Tandläkartidningen.

Uro for at små barn skal få dental fluorose av for mye fluor i tannkremen har resultert i anbefalinger om å bruke tannkrem med lavt fluorinnhold i noen land.

Men lavfluortannkremens effektivitet som kariesbeskyttelse er uklar. I Europa anbefales i stedet tannkrem med normalt fluorinnhold (1 000st–1 500 ppm fluor), men i liten mengde. Ulempen er at ansvaret for å kontrollere mengden tannkrem og dermed fluoreksponeringen hviler på foreldrene.

Nå kan imidlertid brasilianske forskere ha løst problemet.

I en dobbeltblind, randomisert og kontrollert studie over 18 måneder har de latt 600 førskolebarn i alderen halvannet til fire år børste tennene med en av følgende tre tannkremer:

Vanlig tannkrem inneholdende 1 100 ppm fluor, lavfluortannkrem med 500 ppm fluor pluss 0,25 prosent kalsiumglyserofosfat eller lavfluortannkrem med 500 ppm fluor pluss en prosent natriumtrimetafosfat.

Barna ble undersøkt i barnehagene sine av to kalibrerte tannleger; først ved studiens begynnelse og siden hver sjettemåned. Ved undersøkelsene målte de kariesprevalensen med en DMFS-indeks.

Etter 18 måneders tannbørsting fant man at de barna som børstet med lavfluortannkremen med natriumtrimetafosfat hadde den laveste økningen av DMFS-indeks, med 0,26.